

Klimasøgsmål i markedsføringsretten

Medlemsmøde om miljømarkedsføring
i Dansk Forening for
Markedsføringsret d. 19. marts 2024

*Advokat (H), lektor, dr.jur. Anders Schäfer,
Københavns Universitet*

KØBENHAVNS UNIVERSITET

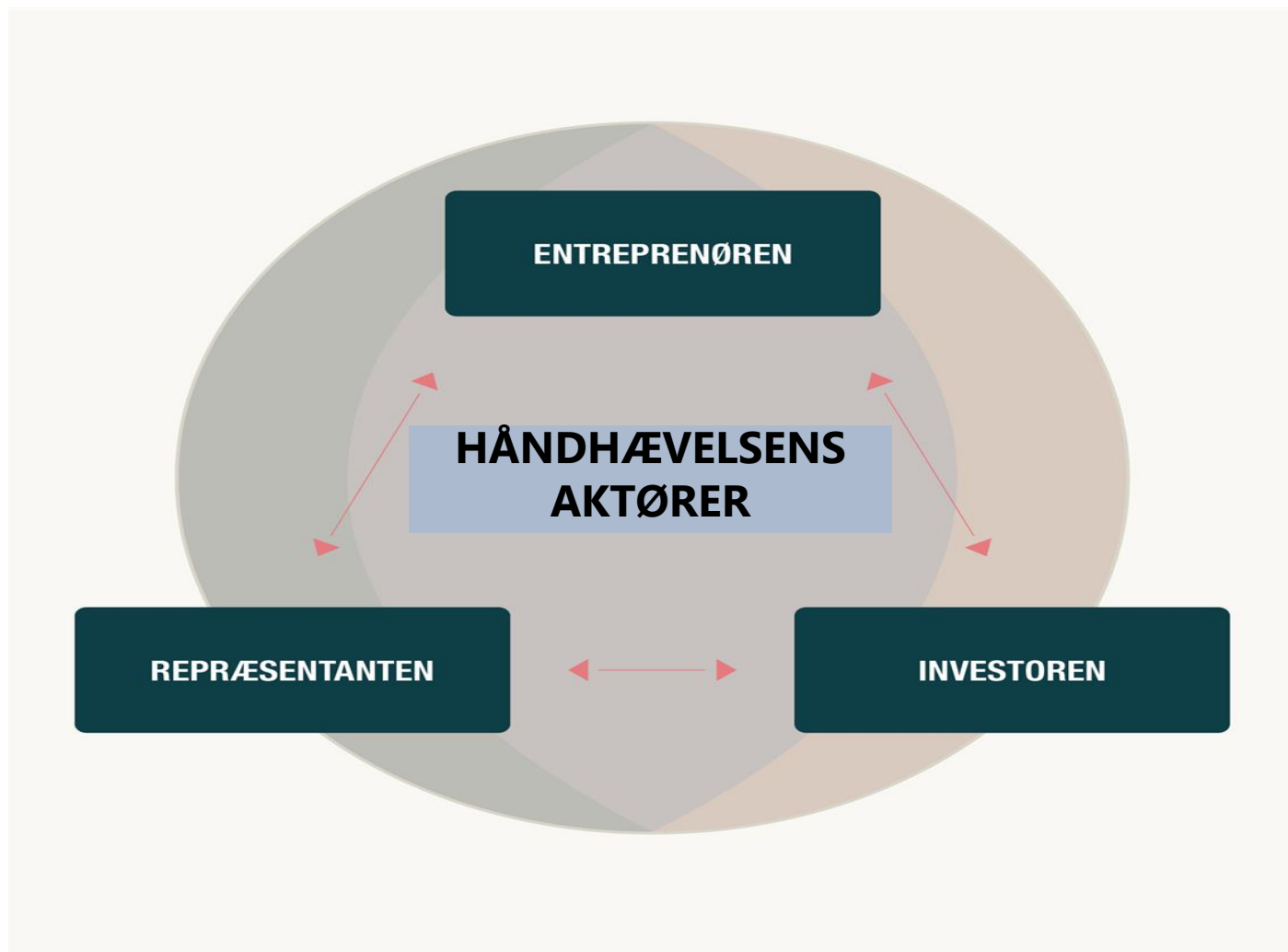
KLIMASØGSMÅL I MARKEDSFØRINGSRETTEEN – HVAD ER DET?

Klimasøgsmål i markedsføringsretten:

Et søgsmål, der er udløst af anvendelsen af klimaudsagn i markedsføringsretten

1. "De klimavenlige dieselmotorer" – Dieselgate
2. "Klimakontrolleret grise" – Klimabevægelsen m.fl. mod Danish Crown

HÅNDHÆVELSEN AF KLIMASØGSMÅL INDEN FOR MARKEDSFØRINGSRETEN

ENTREPRENØREN:

Den der identificerer og opbygger søgsmålet

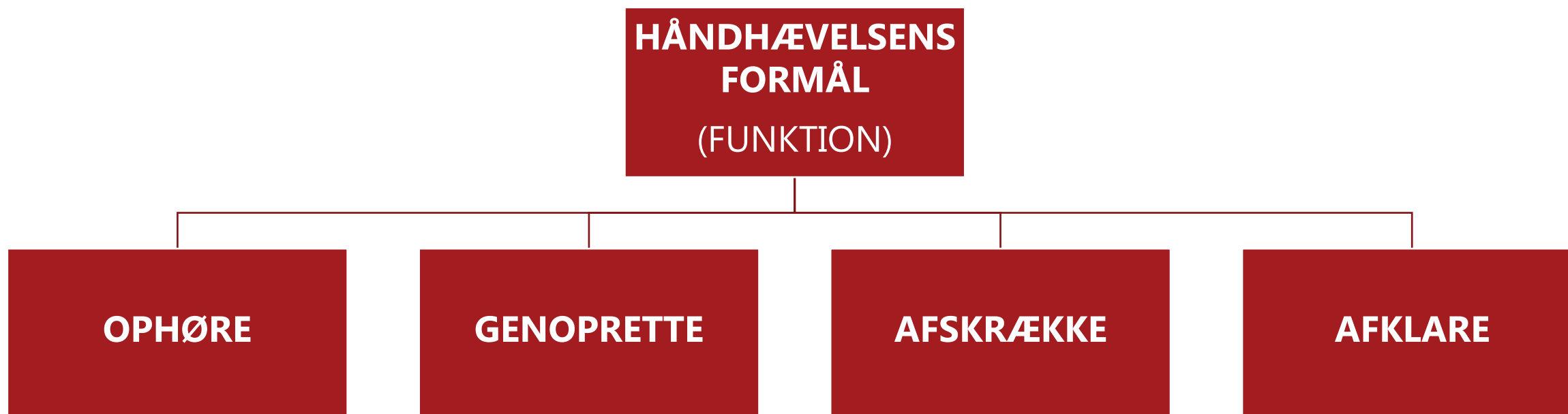
INVESTOREN:

Den der finansierer søgsmålet

REPRÆSENTANTEN:

Den der fører søgsmålet

FORMÅLET MED HÅNDHÆVELSEN AF KLIMAUDSAGN I MARKEDSFØRINGSRETTE

FUNKTIONER OG SANKTIONER

- **OPHØRE**
 - Forbud og påbud, jf. Mfl § 24, stk. 1, nr. 1
- **GENOPRETTE**
 - Genoprettelsespåbud, herunder tilbagebetaling, jf. Mfl § 24, stk. 1, nr. 2
 - Udbyttekonfiskation, jf. Strfl. § 75, stk. 1
 - Erstatning og rimeligt vederlag, jf. MFL 24, stk. 2-4.
- **AFSKRÆKKE**
 - Bøde, jf. MFL § 37, stk. 3
 - Fængsel, jf. MFL § 37, stk. 4
 - Udbyttekonfiskation, jf. Strfl. § 75, stk. 1
 - Tilbagebetalingspåbud inkl. procesrenter, jf. Mfl § 24, stk. 1, nr. 2
 - Erstatning og rimeligt vederlag, jf. MFL 24, stk. 2-4
- **AFKLARE**
 - Afgørelser, herunder anerkendelsessøgsmål, jf. VL's dom af 1. marts 2024

HÅNDHÆVERE AF MARKEDSFØRINGSLOVEN

MFL §§ 24, stk. 1, 32, stk. 1 og § 37:

- **Forbrugerombudsmanden**
 - Strafferetlig håndhævelse: Bøde, konfiskation og fængsel (anklagemyndigheden)
 - Civilretlig håndhævelse: Forbud, påbud, erstatning, rimeligt vederlag
- **Konkurrenter**
 - Strafferetlig håndhævelse (privat påtale, jf. MFL § 37, stk. 4): Bøde
 - Civilretlig håndhævelse: Forbud, påbud, erstatning og rimeligt vederlag
- **Kunder, herunder forbrugere**
 - Civilretlig håndhævelse: Forbud, påbud, erstatning og rimeligt vederlag
- **Forbrugerforeninger**
 - Civilretlig håndhævelse: Forbud, påbud, erstatning, rimeligt vederlag og anerkendelse

GRUPPESØGSMÅL SOM ET KLIMASØGSMÅL

Retsplejelovens kap. 23 a

- Eksisteret siden 2008 og omfatter både erhvervs- og forbrugersager
- **Tilmeldingsmodel** vedr. anerkendelses- og fuldbyrdelsessøgsmål (Opt-In):
 - Organisationer (ad hoc og etableret)
 - gruppemedlemmer
 - offentlige myndigheder
- **Frameldingsmodellen** (Opt-Out)
 - Forbrugerombudsmanden

Gruppesøgsmålsloven

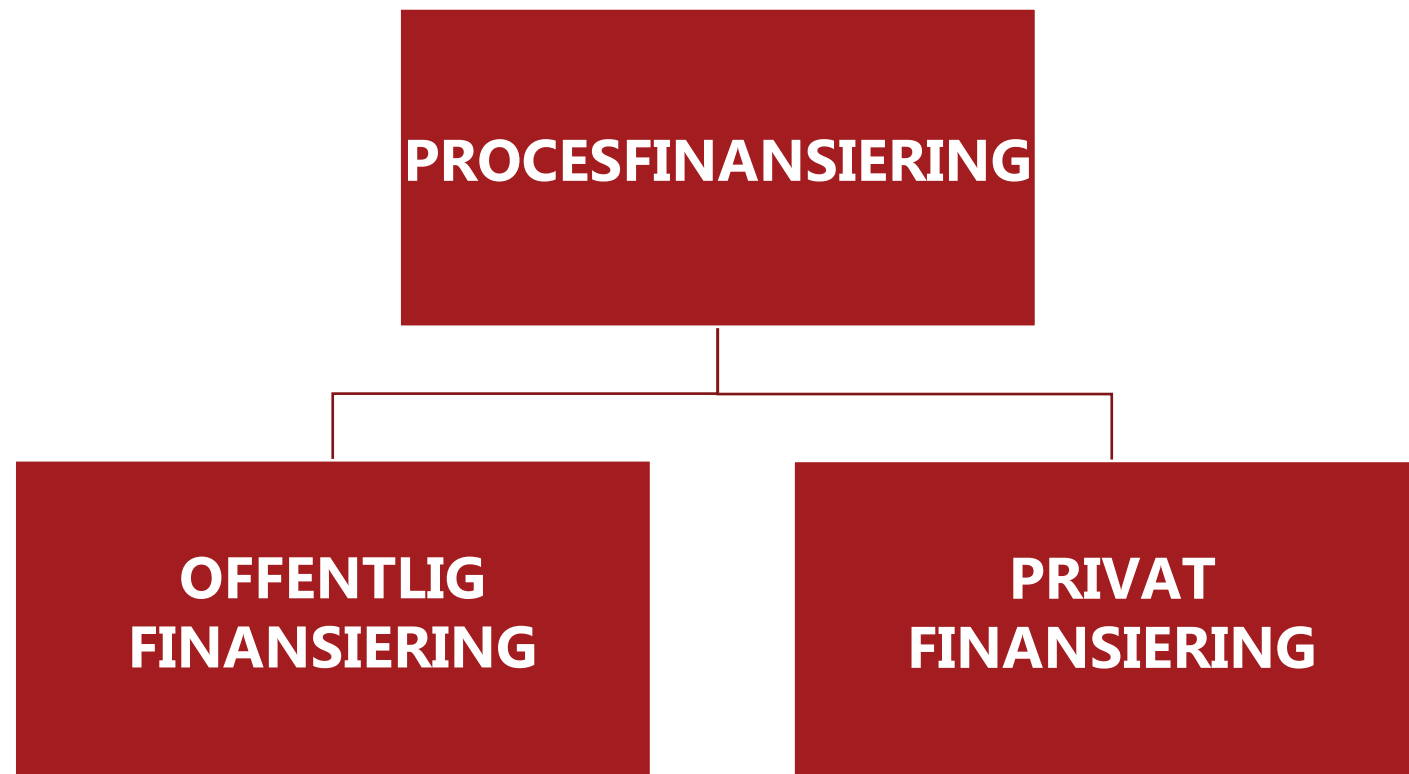
- Eksisteret siden 2023 og omfatter kun forbrugeres kollektive interesser
- **Tilmeldingsmodel** vedr. genopretning (Opt-In):
 - 1) Godkendte organisationer
 - 2) Godkendte myndigheder
- **Forbuds- og påbudssøgsmål**
 - 1) Godkendte organisationer
 - 2) Godkendte myndigheder

Gælder reglerne parallelt, eller er gruppesøgsmålsloven lex specialis?

UDFORDRINGER VED DE DANSKE GRUPPESØGSMÅLSREGLER

- **Tilmeldingsmodellen** fungerer ved ensartet krav af en vis individuel størrelse, men modellen fungerer ikke ved mindre individuelle (men potentielt store kollektive) krav
- **Frameldingsmodellen** har aldrig været anvendt, og det er usikkert om **Forbrugerombudsmanden har økonomi** til at føre et gruppesøgsmål om erstatning
- Forbrugerombudsmanden kan ikke **tvangsfuldbyrde** et (kollektivt) krav om erstatning og tilbagebetaling
- Ikke adgang til **cy-prés-distribution**, dvs. en uafhentet erstatning kan ikke tildeles andre end skadelidte (f.eks. en retshjælpsfond)

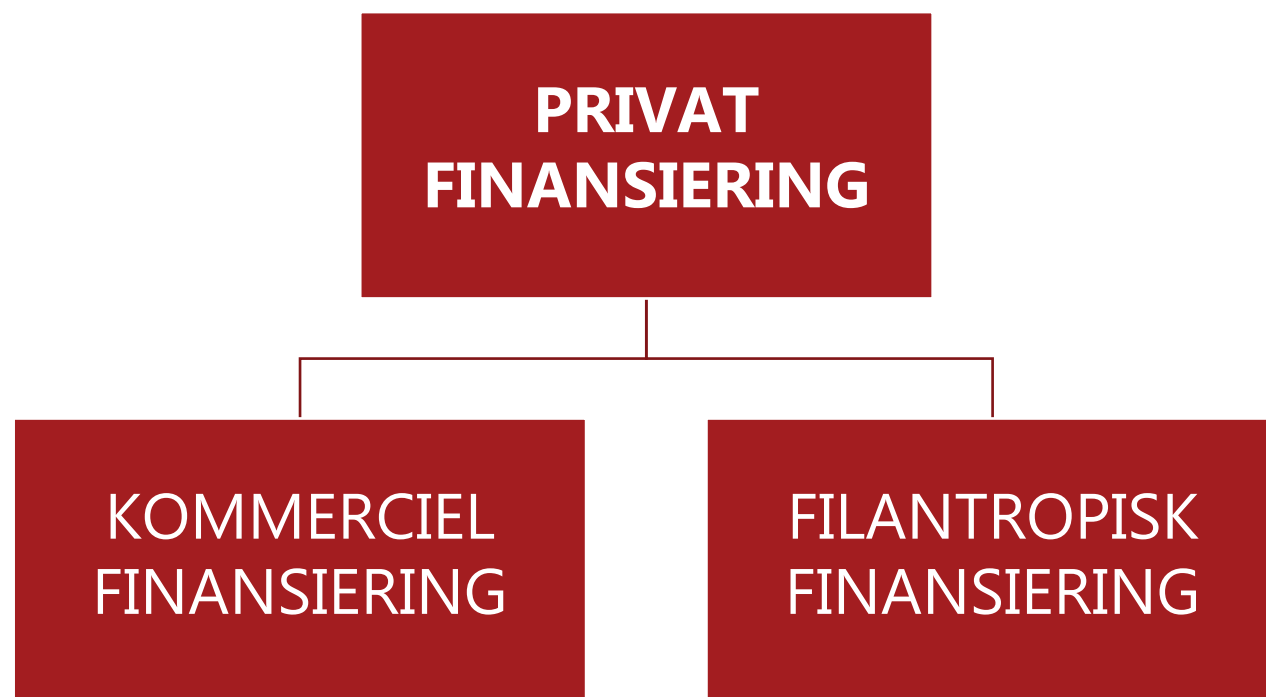
PROCESFINANSIERING – HVOR SKAL PENGENE KOMME FRA?

PROCESFINANSIERING: OFFENTLIG FINANSIERING

PROCESFINANSIERING: PRIVAT FINANSIERING

- **KOMMERCIEL INVESTOR**

- Litigation funder
- Advokat
- Forsikring

- **FILANTROPISK INVESTOR**

- Forbrugerforening
- Retshjælpsfond
- Crowdfunding

Spørgsmål

- Hvem skal håndhæve klimaudsagn i markedsføringsretten?
- Forbrugerforeningers brug af kommerciel finansiering til at føre klimasøgsmaal inden for markedsføringsretten?